

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

23. september 2015*

»Ansvar uden for kontraktforhold — dumping — import af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter med oprindelse i Folkerepublikken Kina — forordning (EF) nr. 1355/2008 erklæret ugyldig af Domstolen — tab, der angiveligt er lidt af sagsøgeren som følge af forordningens vedtagelse — Erstatningssøgsmål — udtømning af nationale retsmidler — formaliteten — tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af en bestemmelse, som tillægger borgerne rettigheder — artikel 2, stk. 7, litra a), i forordning (EF) nr. 384/96 [nu artikel 2, stk. 7, litra a), i forordning (EF) nr. 1225/2009] — pligt til at udvise omhu — årsagsforbindelse«

I sag T-205/14,

I. Schroeder KG (GmbH & Co.), Hamborg (Tyskland), ved advokat K. Landry,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved J.-P. Hix, som befuldmægtiget, først bistået af advokaterne D. Geradin og N. Tuominen, derefter ved advokat Tuominen,

og

Europa-Kommissionen ved T. Maxian Rusche og R. Sauer, som befuldmægtigede,

sagsøgte,

angående et søgsmål med påstand om erstatning for et påstået tab lidt som følge af vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1355/2008 af 18. december 2008 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter (mandariner osv.) med oprindelse i Folkerepublikken Kina og om endelig opkrævning af den midlertidige told (EUT L 350, s. 35), der blev erklæret ugyldig ved dom af 22. marts 2012, GLS (C-338/10, Sml., EU:C:2012:158),

har

RET TEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M.E. Martins Ribeiro, og dommerne S. Gervasoni (refererende dommer) og L. Madise,

justitssekretær: fuldmægtig C. Heeren,

* Processprog: tysk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. marts 2015,
afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

- 1 Artikel 2, stk. 7, litra a), i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT 1996 L 56, s. 1), som ændret (herefter »grundforordningen«) (erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 1225/2009 af 30. november 1996 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 343, s. 51, berigtiget i EUT 2010 L 7, s. 22)) bestemmer:

»Ved indførsel fra lande uden markedsøkonomi [...] fastsættes den normale værdi på grundlag af prisen eller den beregnede værdi i et tredjeland med markedsøkonomi eller prisen ved salg fra et sådant tredjeland til andre lande, herunder Fællesskabet, eller, hvis dette ikke er muligt, på ethvert andet rimeligt grundlag, herunder den pris, der faktisk er betalt eller skal betales i Fællesskabet for samme vare, om nødvendigt justeret for at indregne en rimelig fortjenstmargen.

Et egnet tredjeland med markedsøkonomi udvælges på en ikke urimelig måde under skyldig hensyntagen til alle pålidelige oplysninger, der er fremlagt på tidspunktet for udvælgelsen. Der tages også hensyn til tidsfrister, og er det relevant, anvendes et tredjeland med markedsøkonomi, som er omfattet af samme undersøgelse.

Umiddelbart efter iværksættelsen af undersøgelsen underrettes parterne i undersøgelsen om det påtænkte tredjeland med markedsøkonomi, og de indrømmes en frist på ti dage til at fremsætte bemærkninger.«

Sagens baggrund

- 2 Den 20. oktober 2007 offentliggjorde Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber en meddelelse om indledning af en antidumpingprocedure vedrørende importen af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter (mandariner osv.) med oprindelse i Folkerepublikken Kina (EUT C 246, s. 15).
- 3 Den 2. november 2007 anmodede sagsøgeren, I. Schroeder KG (GmbH & Co.), Kommissionen om at indgå i den stikprøve af uafhængige importører, der var foreskrevet i indledningsmeddelelsen.
- 4 Den 4. juli 2008 vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 642/2008 om indførelse af en midlertidig antidumpingtold på importen af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter (mandariner osv.) med oprindelse i Folkerepublikken Kina (EUT L 178, s. 19).
- 5 Den 18. december 2008 vedtog Rådet for Den Europæiske Union forordning (EF) nr. 1355/2008 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter (mandariner osv.) med oprindelse i Folkerepublikken Kina og om endelig opkrævning af den midlertidige told (EUT L 350, s. 35).
- 6 Sagsøgeren betalte den antidumpingtold, der blev indført ved denne forordning for sin egen import af det omhandlede produkt og har påstået ligeledes at have betalt antidumpingtold for den import, der blev foretaget via de fire øvrige importører (herefter »de fire øvrige selskaber«).

- 7 Ved dom af 22. marts 2012, GLS (C-338/10, Sml., EU:C:2012:158, præmis 36) erklærede Domstolen forordning nr. 1355/2008 ugyldig med den begrundelse, at Kommissionen og Rådet havde tilsidesat kravene i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a) [nu artikel 2, stk. 7, litra a), i forordning nr. 1225/2009] ved at have fastlagt den normale værdi for den omhandlede vare på grundlag af de priser, der faktisk er betalt eller skal betales i Den Europæiske Union for samme vare, uden at have udvist den nødvendige omhu for at fastsætte denne normale værdi på grundlag af priser, der anvendes for samme vare i et tredjeland med markedsøkonomi.
- 8 Efter dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158), anmodede sagsøgeren og de fire øvrige selskaber om tilbagebetaling af den told, der var blevet opkrævet i henhold til forordning nr. 1355/2008. De tyske toldmyndigheder foretog tilbagebetaling af den uretmæssigt opkrævede told.
- 9 Sagsøgeren og de fire øvrige selskaber anmodede ligeledes for det første toldmyndighederne i Hamburg-Stadt, Duisburg og Krefeld (Tyskland) om betaling af renter med en sats på 0,5% om måneden af den betalte antidumpingtold for perioden fra datoen for betalingen af denne told til datoen for dens tilbagebetaling. Disse anmodninger af 6. og 7. november 2012 blev afslået af de pågældende toldmyndigheder ved afgørelser af 8. og 23. november og 18. december 2012 samt af 3. april 2013. Sagsøgeren og de fire øvrige selskaber indgav klager over disse afgørelser om afslag. Sagsøgeren præciserede som svar på et af Retten stillet spørgsmål under retsmødet, at alle disse sager var blevet udsat i afventning af en afgørelse fra Finanzgericht Hamburg (skattedomstolen i Hamburg) i sagen mellem Hüpeden & Co. (GmbH & Co.) KG og toldmyndighederne.
- 10 Sagsøgeren anmodede for det andet ved skrivelser af 10. december 2013 om erstatning for et tab på 345 644 EUR svarende til den rentebyrde, der vedrørte det lån, som sagsøgeren var tvunget til at optage som følge af forordning nr. 1355/2008. Disse anmodninger blev afslået ved Rådets skrivelse af 31. januar 2014 og ved Kommissionens skrivelse af 14. februar 2014.
- 11 Efter dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158), besluttede Kommissionen endvidere at genoptage antidumpingproceduren, hvilken genoptagelse udelukkende vedrørte den pågældende doms konklusioner. Efter denne procedure vedtog Rådet gennemførelsesforordning (EU) nr. 158/2013 af 18. februar 2013 om genindførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer tilberedte eller konserverede citrusfrugter (mandariner osv.) med oprindelse i Folkerepublikken Kina (EUT L 49, s. 29) med virkning fra den 23. februar 2013. Der er forelagt Domstolen to præjudicielle spørgsmål vedrørende denne forordnings gyldighed (forenede sager C-283/14, CM Eurologistik og C- 284/14, GLS).

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 12 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 27. marts 2014 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.
- 13 Kommissionen har begæret udsættelse af nærværende sag, dels indtil de nationale myndigheder har truffet endelig afgørelse i de sager, der er omhandlet i præmis 8 ovenfor, dels subsidært indtil Domstolen har besvaret de præjudicielle spørgsmål vedrørende gyldigheden af forordning nr. 158/2013, der er blevet forelagt i ovennævnte forenede sager C-283/14 og C-284/14. Sagsøgeren og Rådet har ikke fremsat indsigelser over for disse begæringer om udsættelse.
- 14 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
 - Unionen tilpligtes at betale sagsøgeren en erstatning på 345 644 EUR med tillæg af renter 8% pro anno regnet fra dagen for dommens forkyndelse, eller det fastslås, at der foreligger en ret til erstatning for sagsøgeren.

— Kommissionen og Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 15 Sagsøgeren har under retsmødet subsidiært, hvilket er blevet tilført retsbogen, anmodet om, at det ved mellemdom fastslås, at sagsøgerens søgsmål kunne antages til realitetsbehandling, og at Rådet og Kommissionen har begået en fejl, der kan pådrage Unionen ansvar, og dernæst at udsætte nærværende retsforhandlinger, indtil der foreligger en endelig afgørelse i den sag for Finanzgericht Hamburg, som er omhandlet i præmis 9 ovenfor.
- 16 Rådet og Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Afvisning, subsidiært frifindelse.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Formaliteten

- 17 Rådet og Kommissionen har i deres skriftlige indlæg gjort gældende, at nærværende søgsmål skal afvises, for så vidt som sagsøgeren ikke har udtømt de nationale retsmidler, som kan føre til erstatning af det påståede tab.
- 18 Ifølge fast retspraksis skal et erstatningssøgsmål i henhold til artikel 268 TEUF og artikel 340, stk. 2, TEUF bedømmes i forhold til hele det system for retsbeskyttelse af borgerne, som er indført ved traktaten. Det følger heraf, at når en person er af den opfattelse, at han har lidt skade ved en forskriftsmæssig anvendelse af en EU-retsakt, som han anser for ulovlig, og at det forhold, som er årsag til skaden, således udelukkende kan tilregnes Unionen, kan et sådant erstatningssøgsmål i visse tilfælde alligevel kun antages til realitetsbehandling, hvis de nationale retsmidler er udtømt. Det er dog en forudsætning, at disse nationale retsmidler effektivt beskytter de berørte personers rettigheder, og at de kan føre til erstatning af det påståede tab (jf. dom af 30.5.1989, Roquette frères mod Kommissionen, 20/88, Sml., EU:C:1989:221, præmis 15 og den deri nævnte retspraksis, og af 23.11.2004, Cantina sociale di Dolianova mod Kommissionen, T-166/98, Sml., EU:T:2004:337, præmis 115 og den deri nævnte retspraksis).
- 19 Selv om det antages, at kravet om udtømmning af de nationale retsmidler skal opfyldes i det foreliggende tilfælde, som er karakteriseret ved nationale søgsmål med påstande om betaling af renter på tilbagebetalt antidumpingtold og ved nærværende erstatningssøgsmål ved Unionens retsinstanser med påstand om erstatning for tab som følge af betaling af bankrenter for lån, der blev optaget på grund af de likviditetstab, der skyldtes betalingen af denne told og uanset dommen af 18. september 2014, Holcim (Rumænien) mod Kommissionen (T-317/12, Sml., under appel, EU:T:2014:782, præmis 73-77), som begrænsede tilfælde af manglende antagelse til realitetsbehandling, der skyldes manglende udtømmning af de nationale retsmidler, skal det under alle omstændigheder lægges til grund, at sagsøgerens manglende udtømmning af de nationale retsmidler ikke kan føre til en afvisning af sagsøgerens søgsmål.
- 20 De administrative og retlige klager, der er indbragt eller kan indbringes for de nationale myndigheder i det foreliggende tilfælde, kan nemlig ikke anses for effektivt at beskytte sagsøgerens rettigheder som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i præmis 18 ovenfor, og skulle således ikke have været udtømt, for at nærværende sag kunne antages til realitetsbehandling.

- 21 Under særlig hensyntagen til, at analysen af effektiviteten af de nationale retsmidler nødvendigvis er prospektiv, og eftersom en formalitetsindsigelse pr. definition er rettet mod en sagsøger, der ikke har udtømt de nationale retsmidler, har Unionens retsinstanser forkastet en sådan indsigelse, når udtømningen af nationale retsmidler var »særdeles usikker« (dom af 30.5.1984, Eximo Molkereierzeugnisse Handelsgesellschaft mod Kommissionen, 62/83, Sml., EU:C:1984:197, præmis 15; jf. ligeledes i denne retning dom af 26.2.1986, Krohn Import-Export mod Kommissionen, 175/84, Sml., EU:C:1986:85, præmis 28), eller at disse retsmidler var »uforholdsmæssigt vanskelige« at gennemføre (dom Cantina sociale di Dolianova m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 18 ovenfor, EU:T:2004:337, præmis 117). Det følger heraf, at den bevisbyrde, der pålægges den sagsøger, mod hvilken en manglende udtømning af de nationale retsmidler gøres gældende, ikke kan gå ud over fremlæggelse af indicier, der kan rejse alvorlig tvivl med hensyn til, om han effektivt kan hævde sine rettigheder ved de nationale domstole (jf. i denne retning analogt dom af 26.10.1993, Caronna mod Kommissionen, T-59/92, Sml., EU:T:1993:91, præmis 35, og af 9.3.2005, L mod Kommissionen, T-254/02, Sml. Pers., EU:T:2005:88, præmis 148).
- 22 Sagsøgeren har i det foreliggende tilfælde imidlertid fremlagt sådanne indicier.
- 23 Sagsøgeren foretog således en detaljeret fremlæggelse af de anvendelige bestemmelser og påviste den omstændighed, der i øvrigt blev bekræftet af Rådet i svarskriftet, at disse bestemmelser ikke tillod tilbagebetaling af de renter, der er fremsat krav om i det foreliggende tilfælde.
- 24 Artikel 241 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1), som ændret (herefter »EF-toldkodeksen«), som finder anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i denne sag, hvilket Rådet og Kommissionen har bekræftet under retsmødet, bestemmer:
- »Toldmyndighedernes godtgørelse af import- eller eksportafgifter samt eventuel låne- eller morarente opkrævet i forbindelse med betalingen medfører ikke, at myndighederne skal betale rente. Der betales dog rente:
- når en afgørelse om, at en anmodning om godtgørelse skal imødekommes, ikke er fuldbyrdet inden for en frist på tre måneder, efter at den er truffet
 - når det følger af nationale bestemmelser.
- [...]«
- 25 I det foreliggende tilfælde fremgår det imidlertid ikke af nogen af sagsakterne, og endvidere har ingen part gjort gældende, at afgørelsen om tilbagebetaling ikke blev gennemført inden for fristen i EF-toldkodeksens artikel 241, stk. 1, første led. Endvidere foreskriver den nationale bestemmelse, der i henhold til EF-toldkodeksens artikel 241, stk. 1, andet led, finder anvendelse, nemlig artikel 236 i Abgabeordnung (den tyske skattelov) kun betaling af renter, såfremt tilbagebetalingen af den omhandlede told er blevet pålagt ved afgørelse fra en national ret, hvilket ikke er tilfældet i denne sag.
- 26 Sagsøgeren oplyste endvidere i et bilag til stævningen og til en skrivelse, der blev fremsendt som svar på et af Retten stillet spørgsmål, om de afgørelser fra nationale myndigheder, der havde afslået at tildele de renter, der var blevet fremsat krav om, på grundlag af de bestemmelser, der er omhandlet i foregående præmis, og om en skrivelse fra formanden for fjerde afdeling ved Finanzgericht Hamburg af 5. februar 2015, som umiddelbart bekræftede dette afslag i en sag, der blev betegnet som »prøvesag« i den nationale retssag vedrørende betalinger af renter af den tilbagebetalte antidumpingtold (jf. præmis 9 ovenfor).

- 27 Disse afgørelser afviste bl.a., at den løsning, der blev lagt til grund i dom af 27. september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 og C-234/10, Sml., EU:C:2012:591, præmis 65-67; jf. ligeledes dom af 18.4.2013, Irimie, C-565/11, Sml., EU:C:2013:250, præmis 21 og 22), kunne anvendes på det foreliggende tilfælde. Ifølge denne dom har borgere, der har krav på tilbagebetaling af produktionsafgifter i sukkersektoren, som er betalt med urette, og som er fastsat ved en ugyldig forordning, således også krav på betaling af de dertilhørende renter (dom Zuckerfabrik Jülich m.fl., EU:C:2012:591, præmis 67), eftersom Domstolen på dette område har fastslået et princip om, at medlemsstaterne er forpligtede til at tilbagebetale de afgiftsbeløb, som er opkrævet i strid med EU-retten (dom Zuckerfabrik Jülich m.fl., EU:C:2012:591, præmis 66).
- 28 Selv om det som anført af Kommissionen på grundlag af dom Zuckerfabrik Jülich m.fl., nævnt i præmis 27 ovenfor (EU:C:2012:591), således ikke helt kan udelukkes, at udøvelsen af de nationale retsmidler kan føre til betaling af de renter, der er blevet gjort krav på, er de forhold, som sagsøgeren har fremført i det foreliggende tilfælde, tilstrækkelige til at rejse alvorlig tvivl om et sådant udfald.
- 29 Det følger af det ovenstående, at sagsøgeren i tilstrækkelig grad har godtgjort, at nationale retsmidler ikke var effektive, uden at det er fornødent at afvente udfaldet af de indledte nationale retslige procedurer.
- 30 Følgelig må den formalitetsindsigelse, der er støttet på den manglende udtømming af de nationale retsmidler, forkastes i lighed med begæringen om udsættelse af proceduren i den foreliggende sag i afventning af afslutningen på de ovennævnte nationale procedurer, som Kommissionen har fremlagt.

Sagens realitet

- 31 Ifølge fast retspraksis er det en forudsætning for Unionens ansvar uden for kontraktforhold for retsstridig adfærd udvist af dens organer som omhandlet i artikel 340, stk. 2, TEUF, at en række betingelser skal være opfyldt, nemlig at den adfærd, der lægges institutionerne til last, har været retsstridig, at der foreligger et reelt tab, og at der er en årsagsforbindelse mellem denne adfærd og det påståede tab (jf. dom af 19.4.2012, Artegoda mod Kommissionen, C-221/10 P, Sml., EU:C:2012:216, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis, og af 16.5.2013, Gap granen & Producten mod Kommissionen, T-437/10, EU:T:2013:248, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

Den forsømmelige karakter af institutionernes adfærd

- 32 Sagsøgeren har gjort gældende, at det fremgår af dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158), at Kommissionen og Rådet tilsidesatte deres omsorgspligt samt princippet om god forvaltningsskik, for så vidt som de i strid med kravene i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), fastlagde normalværdien af det omhandlede produkt på grundlag af de priser, der faktisk er betalt eller skal betales i Unionen for samme vare, uden at have udvist den nødvendige omhu for at fastsætte denne værdi på grundlag af priser, der anvendes for samme vare i et tredjeland med markedsøkonomi.
- 33 I dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158, præmis 36), fastslog Domstolen, at Kommissionen og Rådet havde tilsidesat kravene i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), idet de havde fastlagt den normale værdi for den i hovedsagen omhandlede vare på grundlag af de priser, der faktisk er betalt eller skal betales i Unionen for samme vare uden at have udvist den nødvendige omhu for at fastsætte denne værdi på grundlag af priser, der anvendes for samme vare i et tredjeland med markedsøkonomi.
- 34 Det fremgår af denne dom for det første, at ugyldigheden af forordning nr. 1355/2008 og den angiveligt forsømmelige adfærd i det foreliggende tilfælde kan tilregnes såvel Kommissionen, som forestod antidumpingproceduren og vedtog den midlertidige antidumpingforordning, som Rådet, der vedtog den endelige antidumpingforordning, som stadfæstede den midlertidige forordning.

- 35 Det fremgår deraf for det andet, at disse to institutioner blev foreholdt at have tilsidesat deres pligt til at udvise omhu, en pligt, der i det væsentlige svarer til omsorgspligten og princippet om god forvaltningsskik, som sagsøgeren har påstået tilsidesat, i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), som fastsætter metoden for beregning af normalværdien.
- 36 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det ifølge fast retspraksis alene er en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af en retsregel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder, der kan pådrage Unionen ansvar uden for kontraktforhold, og at der ved bedømmelsen af, om der foreligger en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af en retsregel, skal tages hensyn til den skønsmargen, som den institution, der har udstedt retsakten, råder over. Når institutionerne råder over en skønsmargen, er det afgørende kriterium for, om en tilsidesættelse af EU-retten kan anses for tilstrækkelig kvalificeret, således en åbenbar og grov overskridelse af grænserne for skønnet. Når institutionerne derimod kun råder over en stærkt begrænset eller ingen skønsmargen, kan selve den omstændighed, at der er begået en overtrædelse af fællesskabsretten, være tilstrækkelig til at bevise, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse (jf. dom af 4.7.2000, Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, C-352/98 P, Sml., EU:C:2000:361, præmis 42-44 og den deri nævnte retspraksis, og af 2.3.2010, Arcelor mod Parlamentet og Rådet, T-16/04, Sml., EU:T:2010:54, præmis 141 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Indledningsvis skal rækkevidden af den skønsmargen, som institutionerne rådede over ved gennemførelsen af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), derfor fastlægges.

– Institutionernes skønsmargen

- 38 Med henblik på at fastslå rækkevidden af den skønsmargen, som institutionerne råder over, skal den adfærd, der specifikt er foreholdt disse institutioner ved gennemførelsen af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), og i det foreliggende tilfælde den ulovlighed, der begrundede, at forordning nr. 1355/2008 blev erklæret ugyldig, først fastlægges. En sådan tilgang er begrundet i, at gennemførelsen af en bestemmelse kan medføre forskellige retsakter, for hvilke den institution, der har ansvaret for gennemførelsen, ikke nødvendigvis råder over den samme skønsmargen. Det er bl.a. tilfældet med bestemmelser, der fastsætter en metode for beregning af en værdi, såsom den normalværdi, der anvendes ved beregningen af dumpingmargenen (jf. en tilsvarende tilgang for så vidt angår metoden for beregning af importprisen i kornsektoren, dom Gap granen & producten mod Kommissionen, nævnt i præmis 31 ovenfor, EU:T:2013:248, præmis 30-41).
- 39 I det foreliggende tilfælde består den ulovlighed, som er foreholdt institutionerne, i modsætning til det af sagsøgerne hævdede ikke i den omstændighed, at der blev anvendt en subsidieret beregningsmetode støttet på priserne i Unionen i stedet for den, der var støttet på priserne i et tredjeland med en markedsøkonomi, et valg, i relation til hvilket den ikke har en skønsmargen (jf. i denne retning dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor, EU:C:2012:158, præmis 26, og generaladvokat Bots forslag til afgørelse GLS, C-338/10, Sml., EU:C:2011:636, punkt 97).
- 40 I modsætning til, hvad sagsøgeren endvidere har gjort gældende under retsmødet, kan det heller ikke foreholdes Kommissionen fuldstændigt at have undladt at foretage en undersøgelse af de oplysninger, som Eurostat har leveret med henblik på beregningen af det pågældende produkts normalværdi. Domstolen foreholdt nemlig, som det fremgår af dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158, præmis 34-36; jf. ligeledes generaladvokat Bots forslag til afgørelse GLS, nævnt i præmis 39 ovenfor, EU:C:2011:636, punkt 107-119), Kommissionen ikke med den fornødne omhu at have foretaget en undersøgelse af Eurostats oplysninger, dvs. ikke i tilstrækkelig grad at have brugt disse statistiske oplysninger og forfulgt sin undersøgelse af et tredjeland med en markedsøkonomi på grundlag af de pågældende oplysninger.

- 41 Kommissionen råder i denne forbindelse imidlertid over en skønsmargen både for så vidt angår analysen af Eurostats oplysninger som for så vidt angår yderligere undersøgelser på grundlag af denne analyse.
- 42 For det første bevises det forhold, at institutionerne har en skønsmargen ved undersøgelsen af Eurostats oplysninger, af den omstændighed, som fremhævet af Kommissionen, at de oplysninger, der er indhentet med henblik på at fastlægge et tredjeland med en markedsøkonomi i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), nødvendigvis er økonomiske oplysninger, der giver anledning til komplicerede vurderinger såsom afgørelsen af, om der foreligger og omfanget af en produktion i det pågældende land af den omhandlede eller en lignende vare (jf. i denne retning dom af 22.10.1991, Nölle, C-16/90, Sml., EU:C:1991:402, præmis 11-17, af 29.5.1997, Rotexchemie, C-26/96, Sml., EU:C:1997:261, præmis 10, og af 28.9.1995, Ferchimex mod Rådet, T-164/94, Sml., EU:T:1995:173, præmis 66).
- 43 For det andet bevises det forhold, at institutionerne råder over en skønsmargen ved den fortsatte undersøgelse af de første analyser, af de bestemmelser i grundforordningen, der foreskriver, at Kommissionen fastlægger et tredjeland med markedsøkonomi på grundlag af »pålidelige oplysninger« [grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a)], hvorved Kommissionen både overlades en skønsmargen ved afgørelsen af, om oplysningerne er til rådighed, eftersom de foreskrevne undersøgelsesmetoder er fakultative og i det foreliggende tilfælde er så meget desto mere vanskelige at gennemføre, idet de vedrører oplysninger om tredjelande (grundforordningens artikel 6, stk. 4), og en skønsmargen ved afgørelsen af, om de indhentede oplysninger er pålidelige, idet efterprøvelsen af deres rigtighed udelukkende skal ske »i det omfang, det er muligt« (grundforordningens artikel 6, stk. 8).
- 44 Disse betragtninger kan ikke drages i tvivl i det foreliggende tilfælde af Domstolens konklusion i præmis 32 i dom GSL, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158; jf. ligeledes generaladvokat Bots forslag til afgørelse GLS, nævnt i præmis 39 ovenfor, EU:C:2011:636, punkt 101 og 102), om, at Kommissionen er forpligtet til af egen drift at undersøge samtlige de relevante oplysninger, som den selv kan få adgang til, idet den ikke i en antidumpingundersøgelse skal optræde som en dommer, hvis beføjelser begrænser sig til at træffe afgørelse alene på grundlag af de oplysninger og beviser, som parterne i undersøgelsen har fremlagt. Med denne konklusion præciserede Domstolen nemlig de kilder til »oplysninger, der er til rådighed«, som Kommissionen skal støtte sin analyse på, hvilke ikke er begrænsede til de beviser, der fremlægges af parterne, og den ønskede ikke at begrænse Kommissionens skønsmargen ved afgørelsen af, om de oplysninger, der stammer fra disse kilder, er til rådighed, og dette gælder så meget desto mere, som Domstolen i samme præmis i dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor, (EU:C:2012:158), henviste til de undersøgelsesbeføjelser, der er fastsat i grundforordningens artikel 6, stk. 4.
- 45 Sagsøgeren må derfor, idet Kommissionen i det foreliggende tilfælde råder over en skønsebeføjelse, godtgøre, at der foreligger en åbenbar og grov tilsidesættelse af denne beføjelse, for at Unionen ifalder ansvar.

– Institutionernes åbenbare og grove tilsidesættelse af grænserne for deres skønsebeføjelse

- 46 Det skal indledningsvis præciseres, at manglende omhu er et af de kriterier, som er anført i retspraksis til at påvise, at en uregelmæssighed eller fejl, der er begået af en institution, udgør en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af EU-retten (jf. dom Gap granen & producten mod Kommissionen, nævnt i præmis 31 ovenfor, EU:T:2013:248, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis). I denne forbindelse tjener pligten til at udvise omhu til at »karakterisere« tilsidesættelsen af et andet princip eller en anden bestemmelse i EU-retten. Derimod udgør pligten til at udvise omhu i det foreliggende tilfælde det princip, som er påstået tilsidesat, og hvilket er blevet fastslået af Domstolen.

- 47 Det fremgår i denne forbindelse af retspraksis, at pligten til at udvise omhu skal have været fuldstændigt tilsidesat, for at tilsidesættelsen af pligten til at udvise omhu kan kvalificeres som en åbenbar og grov tilsidesættelse af grænserne for en institutions skønsmåling, idet en fejlbedømmelse af rækkevidden af de forpligtelser, der udspringer af denne pligt, ikke er tilstrækkelig (jf. for så vidt angår principperne om god forvaltningsskik og om omsorgspligt dom af 18.9.1995, Nölle mod Rådet og Kommissionen, T-167/94, Sml., EU:T:1995:169, præmis 89 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 Det skal herefter afgøres, om Kommissionens adfærd i det foreliggende tilfælde kan henføres til en fuldstændig tilsidesættelse af de forpligtelser, der følger af pligten til at udvise omhu, eller blot til en fejlbedømmelse af de pågældende forpligtelsers rækkevidde.
- 49 Som det fremgår af præmis 40 ovenfor, erklærede Domstolen i sin dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor (EU:C:2012:158), forordning nr. 1355/2008 for ugyldig med den begrundelse, at Kommissionen havde tilsidesat sin pligt til at udvise omhu, idet den ikke havde fortsat sine undersøgelser på grundlag af Eurostats oplysninger vedrørende importen til Unionen af det omhandlede produkt med oprindelse i tredjelande med markedsøkonomi.
- 50 Herved foretog institutionerne imidlertid ikke en fuldstændig tilsidesættelse af deres pligter, som følger af pligten til at udvise omhu.
- 51 Kommissionen afholdt sig nemlig ikke fra, i mangel af forslag fra parternes side til et tredjeland med markedsøkonomi, at foretage undersøgelsesforanstaltninger med henblik på at udfinde sådanne lande, en adfærd, der ville have udgjort en åbenbar og grov tilsidesættelse af dens pligt til at udvise omhu (jf. analogt dom Nölle mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 47 ovenfor, EU:T:1995:169, præmis 88, og af 16.9.2013, ATC m.fl. mod Kommissionen, T-333/10, Sml., EU:T:2013:451, præmis 88 og 91).
- 52 Som det fremgår af 40. betragtning til forordning nr. 642/2008, og som Kommissionen præciserede under retsmødet, foretog Kommissionen på eget initiativ en undersøgelse under antidumpingproceduren. Navnlig anmodede den, eftersom denne procedure blev indledt efter klagen fra en spansk organisation, de spanske myndigheder om at foretage den fornødne kontrol og efterprøvelse med henblik på at fastlægge de tredjelande med markedsøkonomi, der eksporterede det pågældende produkt til Unionen. Takket være denne undersøgelse blev Kommissionen bekendt med de to thailandske producenter af det omhandlede produkt, som Kommissionen fremsendte spørgeskemaer.
- 53 Som anført af generaladvokat Bot kan Kommissionen herved ikke kritiseres for ikke at have udvist omhu med hensyn til de to pågældende virksomheder. De forhold, under hvilke Kommissionen stillede spørgsmålene til virksomhederne, og de tidsfrister, de fik til at udfylde spørgeskemaerne, gjorde det muligt at besvare dem, således at deres manglende svar alene skyldes virksomhederne selv, navnlig da Kommissionen ikke råder over pressionsmidler over for virksomheder i tredjelande, der gør det muligt for den at tvinge disse til samarbejde (generaladvokat Bots forslag til afgørelse GLS, nævnt i præmis 39 ovenfor, EU:C:2011:636, punkt 115 og 116).
- 54 Kommissionen skulle efter det manglende svar fra de to thailandske virksomheder have fortsat sine undersøgelser, og dette så meget desto mere som Kommissionen rådede over den fornødne tid til at gøre dette, eftersom dens initiativ i forhold til de pågældende virksomheder mislykkedes i december 2007, og den midlertidige forordning blev vedtaget i juli 2008. Ved ikke at fortsætte disse undersøgelser, leverede Kommissionen ikke en tilstrækkelig seriøs indsats (jf. i denne retning dom GLS, nævnt i præmis 7 ovenfor, EU:C:2012:158, præmis 34, og generaladvokat Bots forslag til afgørelse GLS, nævnt i præmis 39 ovenfor, EU:C:2011:636, punkt 117 og 119; jf. ligeledes analogt dom Nölle mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 47 ovenfor, EU:T:1995:169, præmis 88).

- 55 Kommissionen foretog følgelig en fejlbedømmelse af rækkevidden af de forpligtelser, der følger af dens pligt til at udvise omhu, men den foretog ikke en fuldstændig tilsidesættelse af de forpligtelser, der udspringer af denne pligt.
- 56 Det følger af det ovenstående, at institutionerne i det foreliggende tilfælde ikke kan foreholdes nogen handling eller adfærd, der kan medføre, at Unionen ifalder ansvar.
- 57 Unionen kan således ikke ifalde ansvar, idet det er tilstrækkeligt, at en af de tre betingelser for at ifalde dette ansvar ikke er opfyldt, for at erstatningspåstanden ikke kan tages til følge, uden at det er nødvendigt at undersøge, om de øvrige betingelser er opfyldt (dom af 20.2.2002, Förde-Reederei mod Rådet og Kommissionen, T-170/00, Sml., EU:T:2002:34, præmis 37; jf. ligeledes i denne retning dom af 15.9.1994, KYDEP mod Rådet og Kommissionen, C-146/91, Sml., EU:C:1994:329, præmis 81).
- 58 Der skal ikke desto mindre for fuldstændighedens skyld foretages en undersøgelse af, om der foreligger en direkte årsagsforbindelse mellem den påståede forsømmelige adfærd og det angivelige tab.

Årsagsforbindelsen mellem fejlen og tabet

- 59 Ifølge fast retspraksis skal det påberåbte tab fremgå tilstrækkeligt klart af den påklagede adfærd, idet sidstnævnte skal være den afgørende årsag til tabet, mens der ikke er nogen forpligtelse til at erstatte ethvert, eventuelt fjernt, tab i forbindelse med en ulovlig situation (dom af 4.10.1979, Dumortier m.fl. mod Rådet, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 og 45/79, Sml., EU:C:1979:223, præmis 21; jf. ligeledes dom af 10.5.2006, Galileo International Technology m.fl. mod Kommissionen, T-279/03, Sml., EU:T:2006:121, præmis 130 og den deri nævnte retspraksis). Det tilkommer sagsøgeren at føre bevis for årsagsforbindelsen mellem den påberåbte adfærd og det påståede tab (jf. dom af 30.9.1998, Coldiretti m.fl. mod Kommissionen, T-149/96, Sml., EU:T:1998:228, præmis 101 og den deri nævnte retspraksis).
- 60 En sådan årsagsforbindelse er imidlertid ikke blevet godtgjort af sagsøgeren i det foreliggende tilfælde.
- 61 De beviser, som sagsøgeren har fremlagt, gør det nemlig ikke muligt at godtgøre, at de renter, der påstås at udgøre sagsøgerens tab, hidrørte fra de lån, der blev optaget som følge af likviditetstab, som skyldtes betaling af den omtvistede antidumpingtold.
- 62 Det eneste bevis, der er fremlagt, og som udgøres af bilag A4 til stævningen med overskriften »yderligere afholdte renteomkostninger«, fremviser i form af tabeller rentebeløb pr. betalingsperiode (kolonnen med overskriften »Gesamtzinsen«, dvs. »det samlede rentebeløb«) med en præcisering af rentesatsen (kolonnen »Zinssatz«) samt af de beløb, de vedrører (kolonnen »Betrag«). Ud over den omstændighed, at dette bilag ikke indeholder nogen præcisering af beløbenes karakter bortset fra en henvisning med angivelsen »skatteansættelse« (»Steuerbescheid«), efterfulgt af et nummer, bemærkes imidlertid, at bilaget, hvilket sagsøgeren har bekræftet under retsmødet, er blevet udfærdiget med henblik på nærværende søgsmål. Det er således ikke i mangel af bevis, der hidrører fra en ekstern kilde, eller et andet officielt dokument, der understøtter dem, tilstrækkeligt til i sig selv at godtgøre, at der foreligger den påståede forbindelse mellem renterne, lånene og den antidumpingtold, der uberettiget blev pålagt ved forordning nr. 1355/2008 (jf. for så vidt angår anerkendelse af et dokument med svag beviskraft, som var blevet udfærdiget af sagsøgeren, kendelse af 3.9.2014, Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon mod Kommissionen, T-261/12, EU:T:2014:755, præmis 38).
- 63 Endvidere, selv om det antages, at bilag C2 og C3 til replikken kan antages til realitetsbehandling, selv om de er blevet fremlagt for sent uden begrundelse for denne for sene fremlæggelse, kan disse heller ikke godtgøre, at den påberåbte årsagsforbindelse foreligger.

- ⁶⁴ Ganske vist beviser bilag C2, gennem de oplysninger, det indeholder (kontoudtog, skatteansættelser og tilbagebetalinger fra toldmyndighederne, tolderklæringer og anmodninger om tilbagebetaling fremsat af sagsøgeren og de fire øvrige selskaber), betalingen og tilbagebetalingen af antidumpingtolden samt størrelsen deraf. Bilag C3, der indeholder bekræftelser fra sagsøgerens bank vedrørende de væsentligste vilkår for kreditaftalerne (lånte beløb, rentesats, rentebeløb, varighed), beviser endvidere rentebetalingen. Det kan endvidere i forlængelse af en analyse, der imidlertid er gjort vanskelig ved den lidet klare fremlæggelse af talrige dokumenter, som er gengivet i bilaget, fremhæves, at visse beløb eller visse sammenlagte beløb, der er nævnt i bilag C2, svarer til visse beløb nævnt i bilag A4, som er lånte beløb, og at de rentesatser, der figurerer i bilag C3, svarer til dem, der er nævnt i bilag A4.
- ⁶⁵ En sammenholdelse af de tre bilag gør det imidlertid ikke muligt i sig selv at godtgøre, at sagsøgeren optog lån som følge af den uberettiget betalte antidumpingtold og ikke udelukkende for generelt at finansiere sin virksomhed uafhængigt af den omhandlede antidumpingtold. For det første fremviser bilag C2 og C3, som fremhævet med rette af Rådet under retsmødet, ingen indbyrdes sammenhæng, eftersom det lånte beløb, således som det fremgår af bilag C3, udgør et beløb, der er meget større end det beløb for antidumpingtolden, der fremgår af bilag C2. For det andet kan bilag C2 og C3 højst levere beviskraftige oplysninger, da de stammer fra eksterne kilder og/eller er udfærdiget som officielle dokumenter vedrørende det omhandlede antidumpingtoldbeløb og rentesatser (jf. præmis 64 ovenfor), men kompenserer ikke for den utilstrækkelige beviskraft af bilag A4 (jf. præmis 62 ovenfor) og er således ikke, selv sammenholdt med bilag A4, tilstrækkelige til at godtgøre en forbindelse mellem den uberettiget betalte antidumpingtold, det optagne lån og betaling af de dertil svarende renter (jf. i denne retning dom af 1.2.2001, T. Port mod Kommissionen, T-1/99, Sml., EU:T:2001:36, præmis 72 og 73).
- ⁶⁶ Nødvendigheden for sagsøgeren af at optage de ovennævnte lån som følge af den omtvistede antidumpingtold er så meget desto mere tvivlsom, som sagsøgeren i replikken, således som anført af Rådet og Kommissionen, medgav at have overvæltet denne told på sine kunder. Sagsøgeren var således højst tvunget til at optage et lån til finansiering af sine indkøb i afventning af salget af sine produkter og den hertil svarende overvæltning af antidumpingtolden på sine kunder, men var på ingen måde forpligtet til at låne det omhandlede beløb i den meget længere låneperiode, der fremgår af bilag A4 til stævningen, nemlig i perioden fra betalingen af den omhandlede antidumpingtold indtil toldmyndighedernes tilbagebetaling af tolden. Desuden har Rådet uden at blive modsagt på dette punkt af sagsøgeren anført, at den virksomhed, der var undergivet den omhandlede antidumpingtold, kun udgjorde højst 6% af omsætningen for de importører, der var undergivet antidumpingundersøgelsen., såsom sagsøgeren, som således i mangel af bevis og endog argumenter for det modsatte, gør det lidet sandsynligt, at der forelå et likviditetstab, der skyldtes betaling af den omtvistede antidumpingtold, og som nødvendiggjorde optagelsen af lån.
- ⁶⁷ Det følger af det ovenstående, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der foreligger en årsagsforbindelse mellem den fejl og det tab, der er gjort gældende.
- ⁶⁸ Denne betingelse for, at Unionen ifalder ansvar, er derfor ikke opfyldt, uden at det er fornødent at udtale sig om påstandene fra Rådet og Kommissionen om, at denne årsagsforbindelse er afbrudt som følge af sagsøgerens forsømmelige adfærd og genindførelsen af den omtvistede antidumpingtold ved forordning nr. 158/2013. Det følger ligeledes heraf, at der ikke er grundlag for at tage Kommissionens begæring om udsættelse af den foreliggende sag til følge, som er støttet på den omstændighed, at der for nærværende verserer to præjudicielle spørgsmål vedrørende bedømmelse af gyldigheden af forordning nr. 158/2013 (forenede sager C-283/14, CM Eurologistik, og C-284/14, GLS) for Domstolen.
- ⁶⁹ Rådet og Kommissionen skal derfor frifindes for så vidt angår de principale og subsidiære påstande, uden at det er fornødent at træffe afgørelse om afvisning af søgsmålet – for så vidt som det vedrører renter vedrørende lån, der er optaget som følge af den antidumpingtold, der blev betalt for den

import, der blev foretaget via de fire øvrige selskaber – og om formalitetsindsigelsen støttet på en procedurefordrejning, for så vidt som søgsmålet i realiteten tilsigter en annullation af de nationale toldmyndigheders afgørelser.

Sagens omkostninger

- ⁷⁰ I henhold til artikel 134, stk. 1, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det pålægges denne at bære sine egne omkostninger og betale Rådets og Kommissionens omkostninger i overensstemmelse med deres påstande herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Anden Afdeling):

- 1) Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen frifindes.**
- 2) I. Schroeder KG (GmbH & Co.) betaler sagens omkostninger.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. september 2015.

Underskrifter